

ท้องเวินลอง...ถิ่นที่อยู่แห่งเดียวของค้างสะโพกขาว

พวงผกา ขาวกระโทก สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

การเดินทางของพวกเราคณะศึกษาดูงานจากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ได้มุ่งหน้าไปยังจังหวัดนินบิ (Ninh Binh) ประเทศเวียดนาม ห่างจากเมืองฮานอยไปทางตอนใต้ คณะศึกษาดูงานจึงได้มีโอกาสผจญภัยกับการจราจรที่ขั้วขวบบนท้องถนนในเมืองฮานอยอยู่พักใหญ่ ก็หลุดพ้นออกมาสัมผัสกับธรรมชาตินอกเมือง และเดินทางต่ออีกประมาณ 3 ชั่วโมง ก็ถึงจังหวัดนินบิอันเป็นที่ตั้งของเขตอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเวินลอง (Van Long) อันเป็นจุดหมายสำคัญ

พื้นที่ทางธรรมชาติที่มีทั้งผืนป่าและผืนน้ำแห่งที่ราบลุ่มแม่น้ำห่งแห่งนี้ มีพื้นที่ประมาณ 3,500 เฮกตาร์ หรือกว่า 2 พันไร่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักเวินลองกันดี และไม่พลาดการล่องเรือชมธรรมชาติ ระบบนิเวศภูเขาหินปูนอันเป็นเอกลักษณ์ ชมสัตว์และนกนานาชนิด

ผู้บริหารจากองค์กร Viet Nature ให้ข้อมูลว่าผืนป่าแห่งนี้ เป็นถิ่นที่อยู่ของค้างสะโพกขาว (*Trachypithecus delacouri*) สัตว์เฉพาะถิ่นของเวียดนาม ชอบอยู่บนต้นไม้สูง ออกหากินกลางวัน ส่วนกลางคืนจะอาศัยอยู่ตามถ้ำหรือหุบเขาหินปูน ปัจจุบันเหลือน้อยกว่า 200 ตัว ได้ถูกจัดให้อยู่กลุ่มสัตว์ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์

นับเป็นโชคดียิ่งของคณะพวกเราที่ได้เจอหน้าตาค้างสะโพกขาว 5-6 ตัว ที่โหว่ลีลาห้อยโหนกิ่งไม้และขีดหินปูนอย่างคล่องแคล่ว ทำเอามือสมัครเล่นอย่างพวกเราจับภาพสวยๆ พวกนั้นได้ยาก (จึงขอยืมภาพจากมืออาชีพมาให้ชมกัน) แล้วยังได้มีโอกาสได้เห็นนกกกระสาสีขาวเกาะอยู่ตามขีดหินสูง นกน้ำอพยพ และนกแปลกตาหลายชนิด ที่แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติแห่งนี้

การอนุรักษ์ค้างสะโพกขาวที่เวินลองทำกันอย่างเป็นระบบ มีการทดลองปล่อยค้างสะโพกขาวเพศผู้และเพศเมีย คืนสู่ธรรมชาติในเวินลอง และติดตั้งเครื่องรับสัญญาณไว้ที่ปลอกคอเพื่อติดตามพฤติกรรม จากนั้นได้ทำการประเมินความสำเร็จของการปล่อยคืนสัตว์สู่ธรรมชาติ ซึ่งพบว่า พวกมันสามารถดำรงชีวิตในธรรมชาติได้ โดยไม่ต้องมีความช่วยเหลือจากมนุษย์ เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าพื้นที่ชุ่มน้ำเวินลองแห่งนี้มีสภาพใกล้เคียงกับสภาพดั้งเดิมและเหมาะสมสำหรับค้างสะโพกขาว

เวินลองได้รับการจัดการด้วยความระมัดระวัง มีการกำหนดบริเวณพื้นที่แกนกลาง (Core area) ไว้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำหรับสัตว์หายากต่าง ๆ ห้ามนักท่องเที่ยวเข้าไปรบกวน การชมธรรมชาติจึงสามารถทำได้ในพื้นที่รอบนอกเท่านั้น แต่ก็มีโอกาสได้เจอพวกสัตว์หายากเหล่านั้นอยู่เสมอ

คนที่ต้องถิ่นที่เป็นคนพาเรือนำเที่ยวชมธรรมชาติ มีความเข้าใจและรู้ในเรื่องเหล่านี้ดี พวกเขาได้ช่วยกันดูแลรักษาคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำที่ช่วยสร้างรายได้ให้กับพวกเรา จากการให้บริการท่องเที่ยว ด้วยเรือโบราณอันเก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่นี่ ที่ไม่ควรพลาดไปเยี่ยมชมกัน